

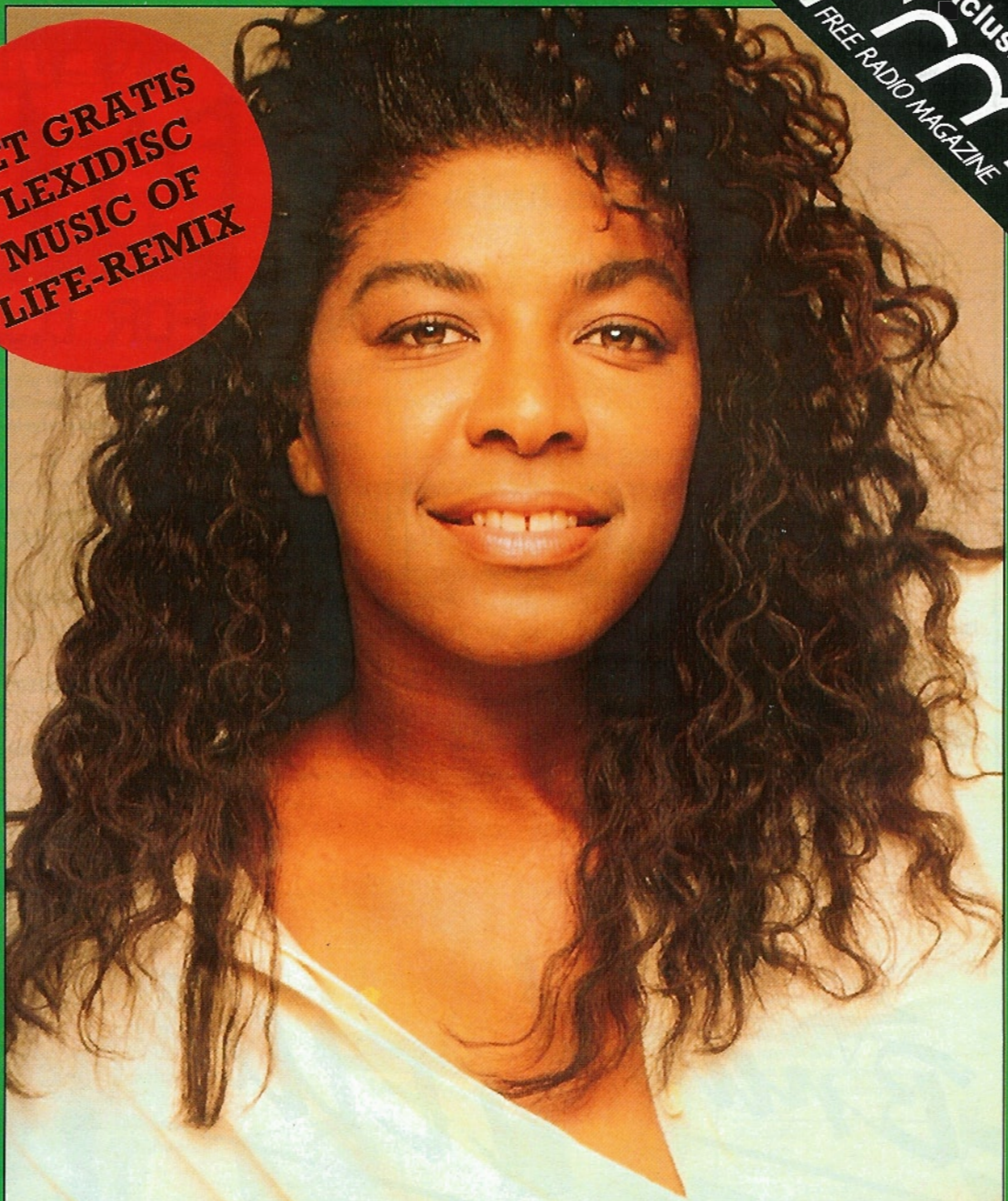
JUNI 1988
NUMMER 6

losse verkoop f 4,75

inclusief
rrm
FREE RADIO MAGAZINE

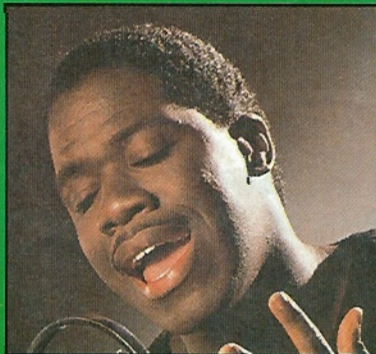
**MET GRATIS
FLEXIDISC
MUSIC OF
LIFE-REMIX**

DISCO DANCE

Nathalie Cole

leende de auto van Bruce Springsteen

in Free Radio Magazine: Scheveningen Radio

Interview met Will Downing

De speciale dance-labels

Produktnieuws, hitlijsten, aktueel disco nieuws,
platenrecensies, en nog veel meer.

Schommel mee met het FRM

FRM
FREE RADIO MAGAZINE

De afgelopen maand was een drukke maand voor onze vrienden op de Noordzee. Aan boord van de Ross Revenge werd hard gewerkt aan het opstarten van de korte golf. Allereerst werd getest op 6205 kc, vervolgens op 6215 kc. 't Voordeel van de laatste frequentie is wel dat de Noren er last van hebben en - de Noren een beetje kennende - zullen ze er alles aan doen om de mensen van de Ross 't zo lastig mogelijk te maken.

door Rob Olthof

In de afgelopen maand heeft men wel hard gewerkt om de nieuwe generator te installeren. Dat was wel te horen ook: zo nu en dan viel de zender uit, zo nu en dan viel voor 80% 't signaal weg. Op het moment dat deze regels geschreven worden is 't signaal puik, de optimod werkt weer (een apparaat om het signaal op te peppen tot pseudo-FM).

Onbegrijpelijk was overigens, dat men geen moeite heeft gedaan om "de dominees" maar niet voor zolang op de 558 te plaatsen, tenslotte luisteren er in de avonden toch weinig mensen meer naar de 558. Immers moet Caroline het nu toch uitsluitend van de dominees hebben. Maar ja, Ronan is niet commercieel en je weet: de wegen van een goeroe zijn ondoordringelijk.

De kwaliteit van de discjockeys van Caroline is er niet op vooruitgegaan: de enige goede, Peter Philips, is eind april opgestapt en heeft een nieuwe job gevonden bij het lokale station Invicta.

Momenteel struint Ronan alle pubs in Londen af en vraagt aan jongeren aldaar: "zeg eens: Caroline 558???" Als dat een beetje redelijk klinkt zijn ze aangenomen. In een klein Engels haventje ligt een schip stil en verlaten te roesten: Laser 558: toen ondergetekende enige weken geleden met de Groningse goeroe naar Bentfleet afreisde, zagen we vanuit de trein Laser liggen. De water en brandstoftanks zijn al uit het schip gesloopt. Zonde van zo'n goed station, dat het nou zo moet eindigen. Even treurig ligt de Magda Maria in Amsterdam erbij. Nog steeds geen koper gevonden, sterker nog, er schijnt zelf een financier zich te hebben teruggetrokken. Voormalig "eigenaar" Ray Anderson is zelfs niet in staat zijn Laser dubbel LP te betalen. Hopelijk dat in juni, wanneer u deze regels onder ogen krijgt, de situatie wat beter is geworden.

Helaas valt er nog weinig positiefs te melden over de Nanell. James Ryan schijnt een optie te hebben...

Helaas was SMC dit voorjaar niet in staat een zeezenderdag te organiseren: welnu op zaterdag 8 oktober a.s. organiseren zij een bijzonder feestje dit keer: zowel Freewave als SMC bestaan 10 jaar en dit is een mooie gelegenheid om eens iets extra's te doen. Ze hebben een hele mooie zaal dit keer en wel aan de Stadhouderskade 89 te Amsterdam, waar ruim 250 mensen in kunnen: drie maal zo groot als de Speerstraat en veel comfortabeler.

Ze gaan dit keer iets heel speciaals doen:

de entreprijs wordt ook iets hoger. Velen bellen op met de vraag: komt Monique terug??

Welnu, uit het freakencircuit is naar voren gekomen, dat de "Monique" organisatie niet meer bestaat, MMI maakt geen band-

jes meer, de organisatie is niet meer. MAAR: aan boord maakt men zich op voor een nieuwe start van 819 m en wel met radio 819 (voorlopige naam).

Ad Roberts en Blietje werden al weer gehoord tijdens de Engels service. We wachten af... tot de volgende keer ■

In the American home!

Dat 'zappen' (het snel switchen tussen de verschillende tv-kanalen) een veel-beoefende hobby is in Amerika is niet zo verwonderlijk, dat ligt dus voornamelijk aan het aantal kanalen.

31% van de Amerikaanse bevolking ontvangt er 30 of meer, 27% betaalt voor één of meer abonnee-kanalen (verg. Filmnet) en 2% heeft een eigen satelliet-schotelteje. Ook in het land van snel en commercieel zijn er zogenaamde public-channels. 4% - Amerikaan kijkt daar tijdens prime-time naar. Om niet al te veel te missen heeft 53% van VCR (video) in huis. Natuurlijk

heeft meer dan 50% basic cable (kabeltelevisie).

Met zoveel kanalen en zoveel video-recorders moet er wel behoorlijk wat tijd achter de televisie doorgebracht worden! Per dag hangt de 'gemiddelde' volwassene 4 ½ uur achter de televisie, de kinderen kijken een uur minder. In totaal wordt er per dag 7 uur en 5 minuten uitgetrokken voor de televisie, vaak wordt dat wel gecombineerd met het eten (tv-dinner). Nog meer cijfers? In 96% van de huishoudens staat een kleurentelevisie. En voor meer dan de helft van de bevolking geldt: teevene stuk, geen probleem, want die hebben meerdere toestellen in huis. ■

FRM
FREE RADIO MAGAZINE

37

RADIO JINGLES?

De besten komen naar DE BESTE!

Luister zelf maar naar de nieuwe jingles van RADIO 10, HITRADIO VERONICA en TROS - RADIO en TV

TOP FORMAT productions b.v.

De succesformule voor radio in de Benelux.

POSTBUS 6040, 2001 HA HAARLEM/HOLLAND, TEL. 023-320640/310522, TELEX 41605 TKOM/TOP, TELEFAX 315473

STICHTING MEDIA COMMUNICATIE

TELEFOON 020-621141 (na 18.00 uur) - POSTGIRO 4065700 - BANK: 634495216

VRIJE RADIO DAG: op zaterdag 8 okt. a.s. aan de Stadhouderskade 89 te Amsterdam. Aanvang 10.30 uur. Grote happening i.v.m. 10 jarig bestaan Freewave en SMC. Entree aan de zaal f 10,— voorverkoop f 7,50.

BOEKEN: "Last of the pirates" van Bob Noakes. Over zijn leven aan boord van Caroline en Noordzee. Een prachtig boek f 25,—.
The lid off Laser. Geschreven door meesterfantast Paul Alexander Rusling. f 25,—.
Het fotoboek over alle zeezenders: offshore radio van Gary Bishop. f 25,—.
Caroline fotoboek. f 15,—
Radio London boek van Hans Knot. Een schitterend boek over de beroemste zeezender. f 25,—. In de ned. taal.
Radio Noordzee boek, zelfde schrijver. f 25,—.
De kleintjes van de Noordzee. Hierin behandelt Knot de zenders Capital Radio, Scotland en 270. Alweer f 25,—.

GRAMMOFOONPLATEN: Het radio Monique album van Ron West en Walter Simons. Voor de uitverkoopprijs van f 10,—.
Dubbel LP Caroline story met vele jingles en programmafragmenten. f 25,—.
Radio Noordzee dubbel lp. f 25,—.
De Forten dubbel lp. f 25,—.

ECHTE FOTO'S: De Laser set april '86. 5 stuks f 11,—
Laser back at sea. 5 stuks f 11,—
Laser in Harwich. f 11,— (5 stuks)
Het einde van Laser? 6 stuks f 15,—
Caroline na de mastperikelen. 5 stuks f 11,—
Interieurfotos's Caroline. 5 stuks f 11,—

Tenslotte: SMC Audio Mag. deel 20: Caroline op de korte golf f 11,—

AMSTERDAM kink in de kabel?

Piraten in Amsterdam maken moeilijke tijden door. Counterpoint FM lijkt inmiddels ook moegestreden. Alleen tijdens Koninginnedag stond er weer even een signaal in de lucht. De Snelste van de Randstad was de volgende dag alweer uit de lucht. Wij vermoeden dat het deze keer vrijwillig was...

Ook legaal radio maken in Amsterdam wordt steeds moeilijker tenminste zo lijkt het. De ex-radioparaat Decibel is inmiddels ex-kabelstation geworden, voornamelijk om financiële redenen, maar volgens insiders ook omdat Daniël Dekker en Rob van Sommeren naar Radio 10 zijn vertrokken. In het weekend is het stil op de 105.5. Radio WAPS maakt nog wel radio op die frekwentie.

Voorlopig gebeurt dat zelfs nog vanuit de eigen studio's, maar als het aan SALTO ligt duurt dat niet lang meer. Als alles 'goed' gaat moeten kabelstations binnenkort namelijk gebruik maken van de studio's van SALTO, die gehuurd moeten worden. Wanneer een station vanuit zijn eigen studio wil blijven werken moet de audiolijn via de studio's van SALTO gaan lopen. Al met al een nogal kostbare aangelegenheid. Bovendien vervalt het belangrijkste voordeel van een eigen studio; het niet door SALTO afgesloten kunnen worden. Als je even niet oplet bestaat er binnenkort geen behoorlijke kabelomroep meer in Amsterdam. Hoe het dan verder moet wanneer er ether-frekquenties toegewezen gaan worden weet bijna niemand. Laat staan wanneer er kommerciële radio toegestaan wordt. SALTO radio zal tegen die tijd bestaan uit een aantal zendgemachtigden die allemaal maar een beetje doen waar ze zin in hebben, want zolang je maar geen bedreiging vormt voor het SALTO monopolie is er niets aan de hand. Kreatief de kommerciële grenzen van kabelradio aftasten mag niet, tenminste niet op de manier zoals dat op Kanaal 4 gebeurde. Gevolg; WAPS verdwijnt, en daarmee ook een groot deel know-how. De aftakeling is reeds begonnen: Barry Pitch draait al bij de TROS en hij zal niet de enige zijn die een oud-roestig omroepbestel verkiest boven het nieuwe-verfrissende-voortuitstrevende maar nu al door machtswellust geteisterde Amsterdamse kabelnet. Er zit een kink in de kabel van Amsterdam, daar moet snel iets aan gedaan worden, voor het te laat is.

TURBODEMO '88

Een dynamische democassette met veel voorbeelden van creatieve soundproductions die passen in ieder FORMAT!

Maak kennis met onze super-donuts, rapjingles, uuropeners, USA-themapaketten, hot-whispers, powercommercials, promospots, stationsongs DJ-shouts, chartopeners etc. etc.

En voor de liefhebbers een extraatje:

30 NIEUWE GRATIS SUPER-SOUND-EFFECTS

ZIAJA & DORST productions©

Bestel nu de TURBODEMO 1988.

Stort f 20,- op giro 5567950 met vermelding "TURBODEMO 88".

Of stuur f 20,- in een gesloten en voldoende gefrankeerde envelop naar:

ZIAJA & DORST PRODUCTIONS
MIQUELSTRAAT 124-B
2522 KV DEN HAAG
☎ 070-999 225

Dubbelinterview: Zoek de 10 verschillen

Jeroen van Inkel schreef het onlangs al in Disco Dance: er gaat heel wat schuiven en veranderen in Hilversum. Deejays krijgen nieuwe mogelijkheden, plaatsen komen vrij en nieuw talent krijgt de kans. Wim Rigter en Wessel van Diepen schoven lekker mee met de Hilversumse aardverschuivingen en Yum Festen sprak ze hierover.

Wessel van Diepen, Rob Stenders achterna!

Het is niet de eerste keer dat de Veronica's een discjockey bij de VARA weghalen. In de wandelgangen wordt die omroep ook al Club Veronica genoemd. Midden vorig jaar vertrok Rob Stenders, nu is het de beurt aan Wessel van Diepen; Hitradio negen elf?

Hij werd geboren in Delft op 12 november 1966. Zijn eerste levensjaren waren net als die van ieder kind. Hij vermaakte zichzelf met een blokkendoos, het brandmerken van hamsters met sterrenregens; gewoon de normale dingen die je op die leeftijd doet. Pas rond zijn vijftiende begint radio een belangrijke plaats in te nemen. Hij begint een eigen piraatje; Radio Stad Delft, en na een tijdje oefenen en aanrommelen meldt hij zich bij de grote Haagse piraten. Hofstad, Telstar etc. hij verslijt ze allemaal. Inmiddels is Nederland te klein voor hem geworden, dus besluit hij maar naar Amerika te vertrekken. Daar loopt hij een tijdje bij K.K.R.D. rond. Leerzaam, maar drie maanden was genoeg. Via Rob Stenders (ex Vara) belandt een programmabandje van Wessel bij de omroep met de haan. Hij werd uitgenodigd om een ►

Wessel van Diepen: "Het klinkt zo lekker door de opti-mod"

Wim Rigter, als een speer naar de top!

Het is nog geen jaar geleden dat hij zijn eerste radioprogramma maakte op de Amsterdamse radio-piraat Octaaf. Al na drie maanden kreeg hij telefoon van een 'onbekende', van wie later bleek dat hij iets met de VARA van doen had. Vier proefbandjes later zat hij op de zender; in de nacht. Sinds kort maakt hij ook het programma tussen 9 en 11 op radio-3. Wie is dat eigenlijk, die Wim Rigter, en hoe is het met zijn kluis?

Op 12 maart 1967 werd hij geboren in Santpoort. Tijdens zijn middelbare-schoolopleiding (VWO) startte hij zijn eigen mini drive-in show op. Het muziekvermogen was niet geweldig (5 Watt) maar dankzij de lichtshow (5 schakelaars op een plankje) kon er toch een behoorlijk feestje gebouwd worden. Er werd nog wat uitgebreid (6 schakelaars op een plankje) maar echt groot is de drive-in show niet geworden.

De jaren verstreken en ook het draaien in echte discotheken ging hem goed af. Ergens in augustus '87 belandt hij toevallig achter de microfoon bij Radio Octaaf: "Het was niet echt de bedoeling maar het was midden in de ►

Wim Rigter: "Iets met vis, een vismilkshake"

proefbandje te komen maken, dat was op een vrijdag, de dinsdag daarop zat hij al op de zender. Na drie weken nachtuitzending besloot Felix Meurders dat het peil inmiddels voldoende was om ook op 3 een programma te maken. Via de VARA kwam hij bij Veronica terecht: "Ik denk dat ik daar beter pas; beter mijn ei kwijt kan". Voorlopig zullen we hem slechts in de nacht en op invaluren horen, maar zodra Rob Stenders naar de EO vertrekt.....

Je favoriete plaat?

"Dat hangt heel erg van mijn stemming af, heel erg zelfs, maar over het algemeen... zeker tijdens mijn verblijf in Amerika, Christopher Cross met Sailing".

Wim Rigter?

"Hij maakt een leuk programma. Ik vind hem goed. Dat komt ook omdat we elkaar mogen. Hij maakt nog maar net radio, maar hij heeft persoonlijkheid. Ik denk dat het wel wat wordt. Hij gaat het programma tussen 9 en 11 anders invullen en.. tsja, eeh, hoe zeg je dat?.. Je kan beter hebben dat je broertje jouw ex-vriendin heeft dan dat je ex-vriendin weg is met een jongen waar je een enorme hekel aan hebt. Het programma is mijn ex-vriendin en Wim Rigter een beetje mijn broertje".

Je favoriete deejay?

"Ik heb er een paar. Ik vind Rob Stenders bijvoorbeeld heel leuk, vooral omdat hij nu naast me staat, verder vind ik Peter Holland leuk, en Jeroen van Inkel en natuurlijk Kas van Iersel".

Het ideale omroepbestel?

"Amerikaans maar dan met uitbreidingen. Er moeten wat meer mogelijkheden zijn voor de non-commerciële radiostations. Wat daar in Amerika gebeurt is ook maar eenzijdig. Ik denk dat er toch een extra bestel moet komen, een extra groep zeg maar".

De favoriete ijs-smaak van Wim Rigter?

"Ik denk dat eeh, ik denk iets met vis, een vismilkshake doe maar". Ook Wessel verkiest het draaien van een cd boven de single. "Het klinkt namelijk zo lekker door de optimod en omdat het veiliger is, ze blijven niet hangen".

Wat zou belangrijkers zijn: De deejay, of de persoon achter de deejay? Misschien beiden. Later, als er meer tijd is komt er misschien nog wel eens een diepte-interview. ■

nacht en er wilde niemand anders draaien...". Al gauw presenteerde hij regelmatig programma's tussen 9 en 11. Dat zelfs de Vara-mensen naar piraten luisteren bleek toen hij werd opgebeld met het verzoek eens een praatje te komen maken in Hilversum. Dat praatje werd een nachtprogramma en nu ook een dagprogramma op drie.

Wat gaat er veranderen aan het programma tussen 9 en 11?

"Niet zoveel, het item "dubbele dosis" blijft bijvoorbeeld bestaan. Wat wel gaat veranderen is de muziekkeuze. Wessel deed dat heel professioneel, maar het is niet helemaal wat ik wil. Het wordt iets steviger, dat is gewoon een andere benadering. Ik bedoel niet te zeggen dat de keuze van Wessel minder goed was, maar ik wil het gewoon op een andere manier gaan proberen. Ik wil wat meer een show neerzetten. De uren tussen 9 en 11 zijn bij alle omroepen de gouwe ouwe uren waarin veel doorgestart wordt en verder niet zoveel gebeurt. Ik start natuurlijk ook veel platen door, maar als ik iets zeg wil ik er wat van zien te maken, tenminste, voor zover dat mogelijk is".

Je favoriete plaat?

"Dat weet ik toevallig van mezelf, dat is "Forbidden Colors" van David Sylvian. Ik heb die plaat gewoon heel erg veel gedraaid, ik ben er zeg maar twee jaar lang elke ochtend mee opgestaan".

Wessel van Diepen?

"Een erg goede deejay. Het is jammer dat hij naar Veronica is gegaan. De paar maanden dat ik met hem samen heb gewerkt, in de nacht, waren heel leuk en leerzaam. Er was sprake van een leuke samenwerking".

Je favoriete deejay?

"Ik vind Peter Holland heel leuk, dat is echt een vakman. Vooral zijn ochtend programma vind ik goed; lekker snel".

De favoriete ijs-smaak van Wessel van Diepen?

"Die is wel gezond. Ik denk dat je hem wakker mag maken voor een milkshake boerenkool, tenminste... je kan het proberen".

Heb je een bepaalde voorkeur voor analoge of juist digitale geluidsdragers?

"Als ik mag kiezen zet ik een cd op, gewoon omdat die het beste klinkt. Het is in ieder geval niet zo dat vinyl voor mij nog steeds de 'ware' is. CD klinkt over het algemeen beter en daar hebben de luisteraars recht op". ■

- AUDIO - VIDEOPRODUKTIES
- COMMERCIALS
- PODIUMWAGENVERHUUR
- ORGANISATIE- EN PRESENTATIE EVENEMENTEN
- GELUID- EN LICHTVERHUUR

Verder verzorgen wij het geluid voor o.a.;

- TOP 40 DRIVE IN SHOW
- PATS BOEM SHOW
- NIEUWSBLAD VAN HET NOORDEN DRIVE IN SHOW

DE VOLGENDE ARTIESTEN MAAKTEN OOK AL KENNIS MET ONS GELUID;

- ANITA MEYER
- GLORIA GAYNOR
- RENE FROGER
- PETER DOUGLAS
- THE SISTERS
- THE VILLAGE PEOPLE
- E.V.A.

Rivierenhof 60
9725 HB Groningen
Tel. 050-271955, 4 lijnen

Scheveningen Radio

FREE RADIO MAGAZINE

kommuniceert met schepen over de hele wereld

door Yum Festen

Behalve het uitzenden van weerberichten en stormwaarschuwingen, het uitgeven van een radio telex-krant, het beluisteren van noodkanalen en noodfrequenties en het onderhouden van radiokontakten t.b.v. de radio medische dienst van het Rode Kruis, geeft één van 's werelds oudste kuststations ook nog marifoon- en radiotelefonie cursussen, brengt ze verbindingen tot stand tussen schip en telefoon en probeert ze iets aan persvoorlichting te doen. Scheveningen Radio is een 'vierentwintig uurs-station' en zorgt ondanks het beperkte aantal beschikbare kanalen en frequenties voor optimale veiligheid en bereikbaarheid op het water...

Het is allang geen geheim meer dat Scheveningen Radio niet vanuit Scheveningen maar vanuit IJmuiden opereert. Alhoewel eigenlijk alleen de bediening van de zenders en ontvangers vanuit IJmuiden geschiedt. Het zenderpark staat door het hele land en Scheveningen Radio valt onder het PTT-

Radio-telefonie

telekommunikatie distrikt Haarlem. De frequentie-banden die door Scheveningen Radio gebruikt worden zijn globaal in te delen in drie groepen. De VHF band (Marifoon) voor korte afstand, de middengolf voor middellange afstand en de korte golf voor lange afstanden. Op de VHF en de middengolf

is een noodkanaal aangewezen, dat 24 uur per dag uitgeluisterd wordt. Ook worden op diverse frequenties stormwaarschuwingen uitgezonden.

Marifoon

De meest bekende service die Scheveningen Radio biedt, is de marifoonservice. Behalve bereikbaarheid biedt een marifoon ook veiligheid. Mochten er zich calamiteiten op het water voordoen, dan kan men zowel hulp van wal als van een ander schip vragen. Tegenwoordig zijn veel pleziervaartuigen ook met marifoon uitgerust. Vooral na 1970 is dit communicatie-middel gemeengoed geworden. Daarvoor was de marifoon-apparatuur te duur en te groot voor een gemiddelde pleziervaarder. Slechts de broodvaarders hadden zo'n ding en het zal in die tijd ook wel een stuk rustiger op de 'band' geweest zijn.

Tegenwoordig schijnt er nogal wat misbruik, of in ieder geval verkeerd gebruik van de marifoon gemaakt te worden. Oproepen in de trant van "Hé Jan, zie je die gave boot daar rechts van je (brul)" of "Miep, miep, breakie, breakie, over..." waren zeker tot aan 1985 regelmatig te horen. Sinds het examen voor het bedieningscertificaat verplicht werd, is het ietsje beter geworden. Tegenwoordig heeft men het over 'stuurboord' in plaats van 'rechts', bij wijze van spreken natuurlijk....

Met een marifoon-installatie kun je contact maken met telefoonabonnees aan land. Je vraagt het gesprek gewoon aan bij Scheveningen Radio. De telefonistes aldaar zorgen dan dat de verbinding tot stand komt. Wanneer het gesprek niet direkt tot stand kan worden gebracht, krijg je een plaatsje op de verkeerslijst. Deze lijst wordt regelmatig, op vaste tijden en via vaste kanalen uitgezonden. Zodra de naam van je eigen schip omgeroepen wordt neem je

FREE RADIO MAGAZINE

kontakt op met Scheveningen Radio, die dan weer de verbinding in orde maakt. Probleem is dan wel dat er kontinuu naar de verkeerslijsten geluisterd moet worden. Selcal, (selektive calling) maakt het mogelijk selektief uit te luisteren; alleen oproepen voor het eigen schip worden weergegeven. Het systeem werkt met een kombinatjie van 5 tonen die een unieke sleutel vormen.

Verder kan er een marifoon-verbinding worden gemaakt tussen twee schepen, en natuurljk kan er met zo'n ding om hulp worden verzocht (kanaal 16).

Radiotelefonie

Het bereik van de marifoon is vrij beperkt. Wanneer een schip bijvoorbeeld voor Engeland ligt is een telefoongesprek voeren per marifoon via Scheveningen Radio niet mogelijk. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van de Radiotelefonie. Radiotelefonie is een verbinding over grote afstand tussen schepen of booreilanden en de wal, via de midden en korte golf.

De procedure is bijna hetzelfde als bij de marifoongesprekken. Ook hier wordt gebruik gemaakt van een verkeerslijst waarin regelmatig de roepnamen van de schepen waarvoor een gespreksaanvraag loopt, omgeroepen worden.

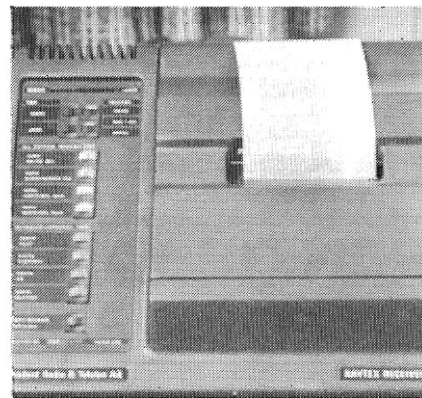
De oudste service van Scheveningen Radio is de telegraaf-dienst. Deze maakt

het mogelijk telegrammen van en naar schepen te sturen. Het bedrijf heeft daar tegenwoordig ook een hele aparte service van gemaakt. Een telegram vanaf een schip kan bijvoorbeeld binnen kantoortijd naar een ander adres moeten worden gebracht dan een telegram dat buiten die tijd ontvangen wordt.

Een soort van luxe telegram-verbinding is de TOR (Telex Over Radio). Met behulp hiervan kunnen berichten zwart op wit doorgegeven worden naar het vaste land, zonder tussenkomst van een operator.

Een berichten-medium dat zwart op wit informatie geeft is het navtex (navigatie-telex) systeem. Dit is een soort printertje met een ontvanger erin die de hele dag navigatie-berichten, meteorologische- en nautische berichten ontvangt en uitprint. Een geheugen zorgt er voor dat een bericht dat goed ontvangen is niet nog een keer, bij herhaalde uitzending, geprint wordt. Dit houdt het geheel overzichtelijk en makkelijk af te lezen.

En Navtex-ontvangers kunnen geprogrammeerd worden, zodat er selektief mee kan worden ontvangen. Het is bijvoorbeeld mogelijk alleen de veiligheidsberichten van de Finse kuststations te ontvangen. Voorlopig is het gebied dat met Navtex bestreken wordt nog beperkt, maar er wordt gewerkt aan een wereldwijd systeem met satellieten waarmee ook de

Het navtex systeem

oceaangebieden bestreken kunnen worden.

Veiligheid

Scheveningen Radio is er vooral voor de veiligheid op het water. Zowel preventief als met daadwerkelijke hulp wanneer het toch mis zou gaan. Dit bewaken van de veiligheid gebeurt onder andere door het kontinue uitluisteren van de noodkanalen en frekwenties. Voor de telegrafie is dat 500 KHZ, voor de telefonie 2182 KHZ, en voor de marifonie kanaal 16 (VHF) boven alle andere kommunikatie. Indien nodig waarschuwt Scheveningen Radio instanties die hulp kunnen bieden en waar mogelijk biedt zij die zelf. Er kan bijvoorbeeld medisch advies gegeven worden door een radio-dokter (een arts van de Radio medische dienst). Deze kan op afstand advies geven en zonodig zorgen dat de patiënt van boord gehaald wordt. Een grappig nieuw systeem dat de hulp tussen schepen onderling moet gaan optimaliseren is AMVER. Dit systeem is erop gericht om op elk moment van de dag een overzicht te hebben van het scheepvaartverkeer in een bepaald gebied. Alle deelnemende schepen geven regelmatig hun koers, snelheid en positie door. Ook is bekend of er een arts aan boord is en welke brandblusmiddelen het schip aan boord heeft enzovoorts. Komt er een schip in moeilijkheden, dan kan de computer een uitdraai geven van schepen die in de buurt zijn en eventueel hulp kunnen bieden.

Kursussen

Dat je alle beschikbare apparatuur die nodig is om optimaal van Scheveningen Radio gebruik te maken niet meteen kan en mag bedienen is logisch. Daarom geeft Scheveningen Radio ook kursussen. De eerder genoemde marifoon-kursussen, een kursus radiotelefonie, een kursus radiotelex-bediening en ja, zelfs een kursus nautisch Engels.

Scheveningen Radio is een bedrijf dat zeer bij de tijd is en blijft. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de Nautische kommunikatie worden nauwgezet gevolgd en indien mogelijk voor het 'grote' publiek bereikbaar en bruikbaar gemaakt, net zoals dat in de achterliggende jaren gedaan is.

Radio-telegrafie

